

Mål T-49/93

Société internationale de diffusion et d'édition (SIDE) mot Europeiska gemenskapernas kommission

”Statligt stöd — Artiklarna 92 och 93 — Talan om ogiltigförklaring —
Stöd för export av böcker”

Förstainstansrättens dom (första avdelningen i utökad sammansättning) av den
18 september 1995 II - 2504

Sammanfattning av domen

- 1. Statligt stöd — Stödprojekt — Kommissionens prövning — Inledande skede och kontradiktoriskt skede — Förenligheten med den gemensamma marknaden av ett exportstöd för böcker, i kulturellt syfte, som kan ha följder som står i strid med särskilda fördragsbestämmelser, i synnerhet i fråga om konkurrens — Bedömningssvårigheter — Kommissionens skyldighet att inleda ett kontradiktoriskt förfarande — Skyldighet för ett företag som konkurrerar med det företag som är mottagare av stödet att lämna exakta uppgifter under det administrativa förfarandet — Föreligger inte
(EEG-fördraget, artikel 85 och följande artiklar samt artikel 93.2 och 93.3)*

2. *Talan om ogiltigförklaring — Grunder — Grunder som klaganden kan anföra mot ett kommissionsbeslut där ett statligt stöd efter endast ett inledande förfarande förklaras förenligt med den gemensamma marknaden — Regeln om överensstämmelse mellan klagomålet och talan — Föreligger inte*
3. *Statligt stöd — Stödprojekt — Ingen anmälan — Verkställighet före kommissionens slutgiltiga beslut — Kommissionens skyldighet att göra bruk av sin behörighet att föreskriva om inställelse av utbetalningen och förordna om återbetalning av de utbetalade beloppen — Föreligger inte*
(EEG-fördraget, artikel 93.3)

1. Förfarandet enligt artikel 93.2 i fördraget är oundgängligt då kommissionen har allvarliga svårigheter att bedöma om ett stödprojekt är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen kan endast nöja sig med att tillämpa det inledande förfarandet, enligt artikel 93.3 i samband med ett beslut om godkännande av ett stödprojekt avseende export av böcker, om den efter en inledande undersökning är övertygad om att stödprojektet är förenligt med fördraget. Om kommissionen efter denna inledande undersökning däremot är av motsatt uppfattning eller inte har lyckats övervinna alla de svårigheter som uppkommer vid bedömningen av om stödprojektet är förenligt med den gemensamma marknaden måste kommissionen inhämta alla nödvändiga synpunkter och i detta syfte inleda förfarandet i enlighet med artikel 93.2.

I detta hänseende skall kommissionen — till den del den skall iakttä sambandet mellan artiklarna 92 och 93 och andra bestämmelser i fördraget, särskilt i de fall då dessa andra bestämmelser även syftar

till en icke snedvriden konkurrens inom den gemensamma marknaden — om den inte avser att gå längre än det inledande förfarandet, genom en ekonomisk analys av situationen bli övertygad om att mottagaren av stödet inte överträder artiklarna 85 och 86 i fördraget, även om frågan om eventuella överträdelser av artiklarna 85 och 86 i fördraget inte uttryckligen framförts i det klagomål som inlämnats till kommissionen.

Avsaknaden i klagomålet av tillräckligt detaljerade uppgifter om marknadsförhållandena kan inte åberopas av kommissionen för att rättfärdiga dess beslut att, trots svårigheterna med bedömningen av om det påtalade stödet är förenligt med den gemensamma marknaden, inte inleda förfarandet enligt artikel 93.2. Det kan nämligen inte krävas av konkurrenterna till de företag som erhållit statligt stöd vilket inte anmälts att de delger upplysningar som de i de flesta fall inte har tillgång till och som de endast med kommissionens hjälp kan erhålla när denna gör bruk av sin behörighet att göra undersökningar hos medlemsstaterna.

2. När kommissionen, vid vilken ett klagomål inlämnats som avser ett stöd som en medlemsstat har beviljat ett företag, efter endast ett inledande förfarande fattar ett beslut där det förklaras att nämnda stöd är förenligt med den gemensamma marknaden, det vill säga utan att ha inletts ett kontradiktoriskt förfarande och utan att ha beaktat klagandens rätt att yttra sig beträffande alla ostridiga omständigheter i ärendet, särskilt vad gäller den ytterligare information som inlämnats av den berörda regeringen, kan det inte krävas att klaganden i sin talan om ogiltigförklaring av detta beslut iakttar en regel om strikt överensstämmelse mellan de grunder som åberopats under det administrativa förfarandet och de som lagts fram i ansökan.

3. Kommissionen är inte tvungen att, i samband med undersökningen av ett stöd som har beviljats utan att ha anmälts till den under projektstadiet, genom ett interimistiskt beslut ålägga den ifrågavarande medlemsstaten att ställa in utbetalningen, lika litet som den är skyldig att kräva återbetalning av stödet, då avsaknad av före-

gående anmälan inte i sig är tillräckligt för att ett stöd skall anses oförenligt med den gemensamma marknaden.

Denna handlingsfrihet som getts kommissionen inskränker inte den direkta effekten av förbudet mot verkställighet i artikel 93.3 sista meningen i fördraget, enligt vilken den nationella domstol som skall avgöra en talan riktad mot den rättsakt som avser verkställighet av ett stöd skall fatta ett beslut som sanktionerar dess ogiltighet. Det finns nämligen en grundläggande skillnad mellan den centrala och speciella roll som kommissionen tilldelats genom artiklarna 92 och 93, vilken medför att den skall pröva stödets förenlighet med den gemensamma marknaden även i de fall då medlemsstaten har överträtt förbudet i artikel 93.3, och de nationella domstolarnas roll, vilka — till dess att kommissionen har fattat ett slutgiltigt beslut — endast skall skydda medborgarnas rättigheter mot ett eventuellt åsidosättande från de statliga myndigheternas sida av detta förbud. Detta åsidosättande kan inte avlägsnas genom kommissionens slutgiltiga beslut.